

Märkused DevOps sõnastike juurde.

Siin on mõned märkused kõige enam raskusi valmistanud terminite kohta. Ma ootan **väga** kõigi huvitatute arvamusi ja pakkumisi nii siin tõstatatud küsimustes kui ka teiste teile silma joonud terminite osas. Tagasiside saatke mulle avo.raup@meriroos.ee

Nende sõnastike koostamisel ma piilusin ka sõnastike teistesse keeltesse tõlgitud variantidesse, mis on vägagi abiks. *DevOps Fundamentals* on tõlgitud päris mitmesse keelde, millest mul oli kasu nii soome- kui saksakeelsest variandist. *Product Owner* on praeguseks peale inglise keele olemas ainult saksa keeles. *Professional: Enable and Scale* on kahjuks ainult inglisekeelne ja meie eestikeelne on esimeseks katseks seda mingisse teise keelde ümber panna.

Scrum

Ma hea meelega kasutaks eestindatud varianti skrum(m). Siis oleks näiteks Scrum Masteri asemel skrummeister. Seda pole siiani veel üheski teises keeles (ka soome) tehtud. Ootan arvamusi.

Lean

Sama lugu. Ma kahtlen siin juba rohkem, kas „liin“ võiks üldse sobida. Igatahes on *Scrum* ja *Lean* sarnases seisus. Ma kasutaks mõlemat inglise originaalvariandis ja suure algustähega nagu pärisnime.

Tegelikult on siin reas ju ka kolmas esindaja – DevOps.

Increment, incremental

Incremental on eesti keeles astmeline, samm-sammult, juurdekasvuga. „Increment“ oleks siis aste, samm või juurdekasv. „Astmeline arendus“ on iseenesest hea. Aga tekstis endas, kui hakata rääkima „inkremendi“ osast ja tähtsusest, siis igal pool sobis juurdekasv palju sujuvamalt. Juurdekasv on mulle endale üllatav variant, aga tegelikult oma sisu poolest ta väga sobib agiilsete arenduste juurde, kus me iga tsükliga peame tootele väärtust lisama. „Aste“ ja „juurdekasv“ oleksid siin paralleelselt kasutatavad, olenevalt kontekstist ja stiilist.

Iterative & incremental developments

Siin on tegelikult paras segadus nii DevOps'i koolitusmaterjalide koostajatel kui ka veebis üldse, kui ringi vaadata. Definitsioone sõnastikus ma muuta ei saa, ainult tõlkida. Õige lähenemine on minu arvates järgmine.

Iterative ja *incremental* ei välista teineteist. Üks mõiste rõhub arendusprotsessi tsüklilisusele ja tagasiside kasutamisele, teine arenduse astmelisele (väärtuse või funktsionaalsuse) juurdekasvuga teostamisele. Agiilsed arendusmeetodid on üldreeglina *iterative* ja *incremental* mõlemad. Ehk siis iteratiivsed ja astmelised.

Sega on teatavas mõttes eksitav, kui astmelise arenduse peamiseks näiteks on kosemeetod. See on tegelikult õige, kosemeetod on astmeline, aga ei ole iteratiivne. Siin ei tohi aru saada nii, et astmeline arendus oleks iteratiivse arenduse vastand. Scrum on näiteks iteratiivne ja astmeline.

Definition of Ready & Definition of Done

Üks raskemaid kohti tõlkimiseks. Ma kasutan kahte paralleelvarianti:

- Alustamise tingimused – lõpetamise tingimused
- (staatuseks) „valmisolek“ – „tehtud“

See on sisuliselt õige, aga kohmakas.

Muideks, „valmis“ ei sobi „ready“ vasteks. „Valmis“ tähendab ju sedasama mis „teatud“.

Team

Tiim või meeskond? Tiim on täiesti kasutatav eesti keeles, minu meelest ka peamiselt kasutatav IT valdkonna inimeste poolt ja seda olen ka eelistanud. Siiski on nad paralleelselt kasutatavad. Teatud läbi löönud terminites asendub tiim meeskonnaga, näiteks teamplay – meeskonnamäng.

Leader ja leadership

Leader saab olla liider või juht. Leadership on keerulisem. Tegevusena võib ju öelda „eestvedamine“, aga nimisõnana – ehk on sobiv „juhiroll“, mida olen näinud ka raamatute tõlkimisel.

Backlog

Backlog ei ole sisuliselt midagi muud kui „tööde nimekiri“ või „ülesannete nimekiri“. Tõsi, see on seesama, mis „ToDo list“. Öelda „tegemata tööde nimekiri“ oleks minu mõttes liigne lisand, mis paneks põhjendamatult rõhu „tegemata“ peale. Kõike tuleks öelda võimalikult lihtsalt ja lühidalt.

Product backlog

Siin on minu meelest täiesti võimalikud variandid „toote nimekiri“, „tööde nimekiri“ või kui väga soovite siis „toote tööde nimekiri“. Samuti nagu „sprint backlog“ võib olla „sprindi nimekiri“ või „sprindi tööde nimekiri“.

Artefact

Ilus sõna. Ma kasutangi siin seda harvaesinevat võõrsõna, et oleks ka kohe selge ühene seos vastava ingliskeelse Scumi terminiga.

Scrum events

Enamasti nad on tegelikult koosolekud, välja arvatud sprint ise, mis sisaldab kõiki teisi koosolekuid. Olen pannud vasteks üritused. Võib-olla peaks siiski jääma koosolekute juurde? Ootan, kui te üritused maha hääletate.

Muuseas, üritus – sündmus. Eesti keeles on nii (EKI kinnitusel), et üritus on miski, mida kavandatakse ja organiseeritakse, aga sündmus on midagi tähelepanuväärset, mis on toimunud. Üritus võib kujuneda sündmuseks, kui ta hästi õnnestub, näiteks laulupidu. Sündmus ei pruugi olla üldsegi üritus, näiteks kuuvarjutus.

User story – use case

Meie sõnastikes esineb vaid „user story“. Et oleks selge, siis need on kaks eri asja ja tuleks alati ka erinevalt nimetada:

- user story – kasutajalugu
- use case – kasutuslugu

Paralleelvariandid

Mitmed sama tähendusega mõisted on erinevates DevOps sõnastikes esitatud erineva terminiga. Ilmselt nii, nagu üks või teine autor seda on eelistanud. Olen üritanud ühtse eestikeelse vaste neile pakkuda.

	Fundamentals	Product Owner
Püstijalakoosolek	Daily stand-up	Daily scrum
Sprindi ülevaatus / toote demo	Product demo	Sprint review
Tagasivaade	Team retrospective	Sprint retrospective

Mõni sõna püstijalakoosoleku kohta. Selline mõiste on eesti wikipedias täiesti olemas. Kui vaadata terminit „daily stand-up“, siis siin on kaks võimalust – kas tõsta esile daily või stand-up. Näiteks soome keeles otsustati daily kasuks – „päivittäispalaveri“.

Sõnastike versioonid

Iga lehe päises on kirjas versioon, näiteks

DASA DevOps Fundamentals Glossary 2018 1.0.0 C

Siin on märgitud DASA algallika versioon ja aasta. Viimane täht, antud juhul „C“, on eestikeelse tõlke versiooni tähiseks.

Veebis on allalaadimiseks (<https://www.meriroos.ee/Allalaadimine.html>) alati vaid viimane eestikeelne versioon PDF kujul.

Avo Raup

02.02.2020.